

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

РОЗВИТОК АУТСОРСИНГУ В МІЖНАРОДНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЙ

Можайкіна Н. В., канд. екон. наук, доцент, Льовушкіна С. В., бакалавр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Аналіз діяльності українських підприємств у ринковій системі господарювання свідчить про суттєву залежність ефективності їх функціонування від впливу зовнішнього середовища. Проведене дослідження показує, що основні проблеми функціонування українських підприємств пов'язані з невисокою ефективністю управління та низькою конкурентоспроможністю бізнесу. У зв'язку з цим формування та впровадження механізму управління аутсорсингом є важливим завданням, від вирішення якого залежить ефективний розвиток промислових підприємств України.

Останніми роками спостерігається зростання використання аутсорсингу як усередині країни, так і за кордоном. Сучасне висококонкурентне середовище, у якому працює сучасний бізнес, слугує потужним стимулом для розвитку аутсорсингу. Крім того, глобалізація економіки полегшує процес пошуку можливостей на відкритому світовому ринку для передачі частини діяльності фірми на аутсорсинг замість виконання її власними силами.

Слід зазначити, що поняття «аутсорсинг» є відносно новим. В Україні воно увійшло у практику тільки на початку 90-х років. Американські економісти Р. Чампен і К. Ендрейд зазначають, що цей термін використовується як парасолька для визначення різноманітних напрямів ділової активності [1]. Бравар Ж.-Л. та Морган Р. дали наступне визначення аутсорсингу: це обумовлене договором використання матеріальних засобів, майна та знань третьої особи з гарантованим рівнем якості, гнучкості та цінності вартісних критеріїв і оцінок для надання послуг, які раніше надавалися за рахунок внутрішніх сил компанії, з можливим переходом наявного персоналу до постачальника послуг та/або трансформацією/оновленням процесів або технологій, що підтримують бізнес [1].

Основним джерелом привабливості аутсорсингу є те, що зовнішній постачальник послуг здатний забезпечити економію витрат, більш високий рівень послуг за рахунок спеціалізації, використання більш дешевої та кваліфікованої робочої сили. Використовуючи послуги фірм-професіоналів, компанії можуть направити свої власні ресурси до найбільш прибуткових сфер діяльності.

Основними відмінними рисами аутсорсингу від інших видів співробітництва є: взаємозалежність аутсорсера від необхідності та потреб

замовника на взаємовигідних умовах; взаємовідносини здійснюються строго у межах виконуваних бізнес-процесів; ризик збереження конфіденційності комерційної інформації; вдосконалення лише одного бізнес-процесу є основою взаємної співпраці [2].

В економічній літературі зустрічається багато різних підходів до розмежування видів аутсорсингу. Систематизація точок зору різних вчених свідчить про те, що існують серйозні різночитання у класифікації аутсорсингу. Так, залежно від об'єктів аутсорсингу розрізняють IT-аутсорсинг, виробничий аутсорсинг, аутсорсинг бізнес-процесів, аутсорсинг персоналу, аутсорсинг фінансів, аутсорсинг маркетингу, аутсорсинг PR, логістичний аутсорсинг та ін.

В літературі найчастіше виділяють ресурсний аутсорсинг та аутсорсинг бізнес-процесів. Ресурсний аутсорсинг передбачає забезпечення аутсорсером-постачальником необхідними зовнішніми ресурсами господарської діяльності компанії-замовника. Ресурсний аутсорсинг може реалізовуватись як аутсорсинг персоналу, аутсорсинг основного капіталу, аутсорсинг фінансового капіталу.

При аутсорсингу бізнес-процесів організація передає на обслуговування іншій компанії замкнуту функціональну область усередині свого бізнесу. Під аутсорсингом бізнес-процесів мають на увазі аутсорсинг високорівневих процесів, які не є для компанії профільними, бізнес-утворюючими і пов'язані, як правило, з управлінням фінансами, маркетингом, юридичним забезпеченням, з інформаційними технологіями та управлінням корпоративними інформаційними системами. Більше 90% сучасних підприємств використовують аутсорсинг хоча б одного бізнес-процесу [2].

Результати досліджень Headhunter, UCMS Group та Intercomp показують, що наразі аутсорсинг є найбільш популярним серед великих компаній. Так в залежності від розміру компаній, в організаціях з чисельністю персоналу менше ніж 50 чоловік, 42% використовують аутсорсинг для оптимізації власної діяльності, в той час як цей показник становить вже 33% для компаній із штатом більш ніж 500 співробітників. Також, аутсорсинг є здебільшого особливістю іноземних компаній, розташованих в Україні – 55% із усіх підприємств з іноземним капіталом активно використовують аутсорсинг для скорочення витрат своєї діяльності [3].

Розвиток аутсорсингу визначається численними факторами, які впливають на бізнес-середовище та прийняття стратегічних рішень компаніями. Основним із них є економічний фактор. Вагомість цього чинника пояснюється тим, що основний попит на послуги аутсорсингу пред'являють країни з високими внутрішньокраїнними рівнями заробітної плати, що займає найбільшу частку в структурі витрат на надання послуг, що передаються на аутсорсинг. Ще одним дуже впливовим фактором на розвиток аутсорсингової діяльності є технологічний аспект. Стрімкий науково-технічний прогрес кількох останніх десятиліть у галузі обчислювальної техніки, комунікацій інформаційних технологій а також пришвидшення інтернет-зв'язку зробив можливим і економічно доцільним впровадженням підприємств аутсорсингу.

Отже, ринок аутсорсингу являє собою один із міжнародних ринків, що розвиваються найдинамічніше. Він є інструментом, що дає змогу оптимізувати

конфігурацію бізнес-системи, зважаючи на компроміс між витратами, якістю продукції або послуг компанії та бажанням власників володіти виробничими активами.

Разом з тим, не можна не помітити, що серед частини адміністрації та топ-менеджменту компаній переважає думка, що ключові процеси організації не варто віддавати на аутсорсинг. Вважається, що немає сенсу передавати на аутсорсинг функції, які є вашим унікальним конкурентним ноу-хау та є вашою перевагою на ринку. Наочна тенденція останніх років у країнах – це навпаки передача типових функцій бізнесу у низці провідних компаній будь-якого сегмента ринку третій стороні. Таким чином відбувається перехід у бік оптимізації тих процесів, які більше не трактується бізнесом як унікальні.

Слід зазначити, що в Україні спостерігається передача лише другорядних функцій, хоча допускається й інше. Безумовно, передаючи на аутсорсинг фундаментальні бізнес-процеси, потрібно приділяти увагу надійності провайдера, визначити обсяг функцій, що безпечно передаються йому в управління. У той самий час більшість компаній в Україні при використанні аутсорсингу побоюється за збереження комерційної інформації. Але для аутсорсера забезпечення захисту інформації – це репутаційні витрати. Тому аутсорсери приймають високі вимоги щодо захисту такої інформації [4].

Як результат відзначимо, що впровадження аутсорсингу в діяльність промислових підприємств передбачає довгострокове співробітництво двох організацій, засноване на принципах партнерства, що передбачає правильну постановку завдань та розстановку пріоритетів. Застосування аутсорсингу в міжнародній діяльності великих підприємств має сприяти не тільки зростанню їх конкурентоспроможності, а й підвищенню інвестиційної привабливості через застосування сучасних технологій управління.

Список використаних джерел:

1. Микало О.І. Підходи до визначення терміна «аутсорсинг». Економічний вісник НТУУ «КПІ» | Журнал Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». URL: https://economy.kpi.ua/files/files/22_kpi_2010_7.pdf (дата звернення: 24.11.2023)
2. Карпіщенко О. І., Таранюк Л. М., Люльов О. В., Таранюк К. В..Теоретико-прикладні аспекти проведення аутсорсингу бізнеспроцесів у системі управління торговельним підприємством. Міжнародний науковий журнал «Механізм регулювання економіки». URL: https://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/acticles/issue_27 (дата звернення: 24.11.2023)
3. Красношайка В.В., Трохимець І.І. Аутсорсинг та його застосування на підприємствах України. Ефективна економіка № 5, 2015 URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4097>. (дата звернення: 24.11.2023)
4. Смирнова Т.А Голей Ю.М. Тенденції розвитку українського ринку аутсорсингу ІТ послуг. WEB-ресурс науково-практичних конференцій | Наукові, науково-практичні конференції та публікації, новини науки. URL: https://www.confcontact.com/2014-strategiya-ekonomichnogo-rozvitku-krain/2014_strategy.pdf#page=116 (дата звернення: 24.11.2023).